

13. Europäischer Essaywettbewerb für Studentinnen und Studenten 2024

ausgerufen durch
Dr. Albert-Peter Rethmann, Bundesvorsitzender der Ackermann-Gemeinde,
und Doc. Dr. Matěj Spurný, Präsident der Bernard-Bolzano-Gesellschaft.

Thema: „Ist der Westen noch zu retten?“

3. Platz:

Barbora Šindelářová

23 Jahre, Medizin, Karlsuniversität Prag

Západ je pojem, který se používá k označení skupiny zemí, které sdílejí společné kulturní, politické a ekonomické hodnoty, jako jsou demokracie, lidská práva, prosperita, sociální spravedlnost nebo kapitalismus. Západ se také často chápe jako protiklad Východu, který zahrnuje země s odlišnými hodnotami, jako jsou Rusko, Čína, Írán nebo Severní Korea. Západ se však také vyznačuje různorodostí a pluralitou názorů, což znamená, že neexistuje jednotná definice toho, co Západ je nebo by měl být.

V roce 2022 došlo k náhlé změně geopolitické reality, když Rusko zaútočilo na Ukrajinu a anektovalo Krym a Donbas. Tento agresivní krok hluboce otřásl tradičními západními hodnotami a vyvolal v Evropě kontroverzní proces změny myšlení. Někteří lidé se obávali, že Západ je ohrožen a že je třeba jej bránit před ruskou expanzí a vlivem. Jiní lidé argumentovali, že Západ je zastaralý a že je třeba jej přehodnotit a reformovat v souladu s novými výzvami a potřebami. Otázka zní: Lze ještě zachránit Západ? Jaký Západ a jak ho chceme ochránit?

V této eseji se pokusím odpovědět na tyto otázky z různých perspektiv. Budu se zabývat morálními, historickými a politickými aspekty tématu a nabídnu některé možné závěry a doporučení. Závěrem shrnu téma pohledem mladých Evropanů.

Z pohledu morální teologie a sociální etiky je Západ spíše než geografický nebo politický pojem hodnotový pojem, který vyjadřuje určitou vizi lidské důstojnosti, svobody a solidarity. Západ je inspirován křesťanskou tradicí, která klade důraz na lásku k Bohu a bližnímu, na zásadu subsidiarity, která respektuje autonomii a participaci jednotlivců a komunit, a na zásadu solidarity, která podporuje spolupráci a sdílení mezi lidmi a národy. Západ je také otevřený dialogu a integraci s jinými kulturami a náboženstvími, které mohou obohatit jeho hodnoty a perspektivy.

Z tohoto hlediska je Západ stále relevantní a životaschopný, ale také zranitelný a potřebný ochrany. Západ je ohrožen nejen vnějšími nepřáteli, jako je Rusko, které porušuje mezinárodní právo a lidská práva, ale také vnitřními problémy, jako je sekularizace, relativismus, nacionalismus, populismus, extremismus, korupce, nerovnost, chudoba, migrace, ekologická krize a další. Tyto problémy narušují soudržnost a identitu Západu a oslabují jeho morální autoritu a kredibilitu. Proto je třeba Západ zachránit před těmito hrozbami a obnovit jeho hodnoty a ideály.

Jak toho dosáhnout? Podle této perspektivy je třeba Západ ochránit prostřednictvím dialogu, spolupráce a solidarity. Dialog znamená, že Západ musí naslouchat a respektovat různé názory a zájmy, které existují uvnitř i vně Západu, a hledat společnou řeč a porozumění. Spolupráce znamená, že Západ musí posilovat své instituce a aliance, jako je Evropská unie, NATO, OSN a další, a podporovat multilateralismus a demokracii na mezinárodní úrovni. Solidarita znamená, že Západ musí projevovat soucit a pomoc těm, kteří jsou utlačováni a trpí, ať už jsou to Ukrajinci, Syřané, Afričané nebo jiní, a podporovat rozvoj a mír ve světě.

Z pohledu moderních sociálních dějin a nacionalismu je Západ historický a kontingentní pojem, který se vyvíjel a měnil v závislosti na konkrétních okolnostech a zkušenostech. Západ není statický nebo homogenní, ale dynamický a heterogenní, což znamená, že neexistuje jeden Západ, ale mnoho Západů, které se liší podle času, místa, kultury, ideologie, třídy, rasy, pohlaví a dalších faktorů. Západ se také neustále konstruuje a rekonstruuje v kontrastu a konfliktu s jinými entitami, jako je východní Evropa, Afrika, Asie či Severní nebo Jižní Amerika.

Z tohoto hlediska je Západ spíše než objektivní nebo univerzální pojem subjektivní nebo relativní pojem, který vyjadřuje určitou interpretaci a reprezentaci reality. Západ je také problematický a kontroverzní, protože jeho historie je plná paradoxů a protikladů, jako jsou osvícenství a kolonialismus, pokrok a utrpení, svoboda a nespravedlnost, jednota a rozdělenost, síla a slabost, a další. Proto je třeba Západ přehodnotit a kriticky zkoumat jeho minulost, současnost a budoucnost.

Jak toho dosáhnout? Západ je třeba přehodnotit prostřednictvím historické analýzy, reflexe a učení. Historická analýza znamená, že Západ musí zkoumat a pochopit své kořeny, vývoj a důsledky, a uvědomit si jeho různorodost a pluralitu. Reflexe znamená, že Západ musí kriticky zhodnotit své hodnoty a ideály, a přiznat jeho chyby a selhání. Učení znamená, že Západ musí čerpat poučení z jeho historie a otevřít se novým možnostem a výzvám.

Z pohledu politiky a společnosti je Západ také výzvou a příležitostí pro mladé Evropany, kteří jsou budoucími lídry a tvůrci změn. Mladí Evropané jsou generací, která je nejvíce ovlivněna současnými geopolitickými výzvami, ale také nejvíce schopna je řešit. Mladí Evropané jsou generací, která je nejvíce propojená, informovaná a mobilní, ale také nejvíce ohrožená, znevýhodněná a frustrovaná. Mladí Evropané jsou generací, která je nejvíce diverzní, tolerantní a kreativní, ale také nejvíce rozdělená, polarizovaná a apatická.

Z tohoto hlediska je Západ nejen otázkou identity nebo hodnot, ale také otázkou participace a angažovanosti. Mladí Evropané mají klíčovou roli v tom, zda Západ bude zachráněn, přehodnocen nebo zrušen. Mladí Evropané mají také právo a odpovědnost vyjádřit svůj názor a zapojit se do rozhodování a akcí, které ovlivňují jejich životy a budoucnost. Mladí Evropané mají také potenciál a schopnost přinést nové nápady a řešení, které mohou pomoci Západu překonat jeho problémy a využít jeho příležitosti.

Jak toho dosáhnout? Je nutné zapojit Západ prostřednictvím vzdělávání, komunikace a akce. Vzdělávání znamená, že Západ musí poskytovat mladým Evropanům kvalitní a inkluzivní vzdělání, které jim umožní rozvíjet své znalosti, dovednosti a kompetence, a také podporovat jejich kritické myšlení, občanské vědomí a kulturní uvědomění. Komunikace znamená, že Západ musí vytvářet prostor a platformy pro mladé Evropany, aby mohli sdílet a diskutovat své názory, zkušenosti a očekávání, a také poslouchat a učit se od jiných generací, kultur a národů. Akce znamená, že Západ musí podporovat a umožňovat mladým Evropanům, aby se aktivně zapojovali do politických, sociálních a environmentálních procesů a iniciativ, a také uznávat a ocenit jejich příspěvky a úspěchy.

Závěrem bych chtěla říci, že Západ není jen otázkou geografie, politiky nebo historie, ale také otázkou srdce, mysli a duše. Západ je o tom, jak vidíme sebe, druhé a svět, a jak se chováme k sobě, k druhým a k světu. Západ je o tom, jak si ceníme a chráníme naše hodnoty, a jak je sdílíme a rozvíjíme s ostatními. Západ je o tom, jak se učíme z naší minulosti, žijeme v naší přítomnosti a tvoříme naši budoucnost. Západ je o tom, jak spolupracujeme, komunikujeme a zapojujeme se do společného dobra a společného osudu. Západ je o tom, jak milujeme, respektujeme a sdílíme naši společnou lidskost a společnou planetu. Západ je o tom, jací jsme a jací chceme být. Západ je o nás.